

Levéltári gyakorlat

2013. október 11.

Másodéves magyar nyelv és irodalom szakos MA hallgatókként dr. Gréczi-Zsoldos Enikő tanárnő révén lehetőségünk nyílt megismerkedni a Magyar Nemzeti Levéltár Nógrád Megyei Levéltárának salgótarjáni részlegével. Az előzetes bejelentkezést követően 2013. október 11-én délelőtt fogadták csoportunkat a levéltárban, ám mielőtt ténylegesen is szemügyre vehettük volna az iratanyagot és a restaurátorműhelyt, az intézmény főlevéltárosának előadását hallgattuk meg a levéltárak feladatáról, gyűjtőköréről. A salgótarjáni levéltár a Nógrád megyéhez köthető írott emlékeket őrzi 1465-től napjainkig. A salgótarjáni központban a megyei hatókörű szervezetek anyagai, közigazgatási dokumentumok, különböző települések, intézmények, vállalatok, családok iratai találhatóak meg. A levéltár fond- és állagjegyzéke, egyes levéltári iratok a digitális adatbázisban is kereshetők (Nógrád Megye Digitális Levéltára).

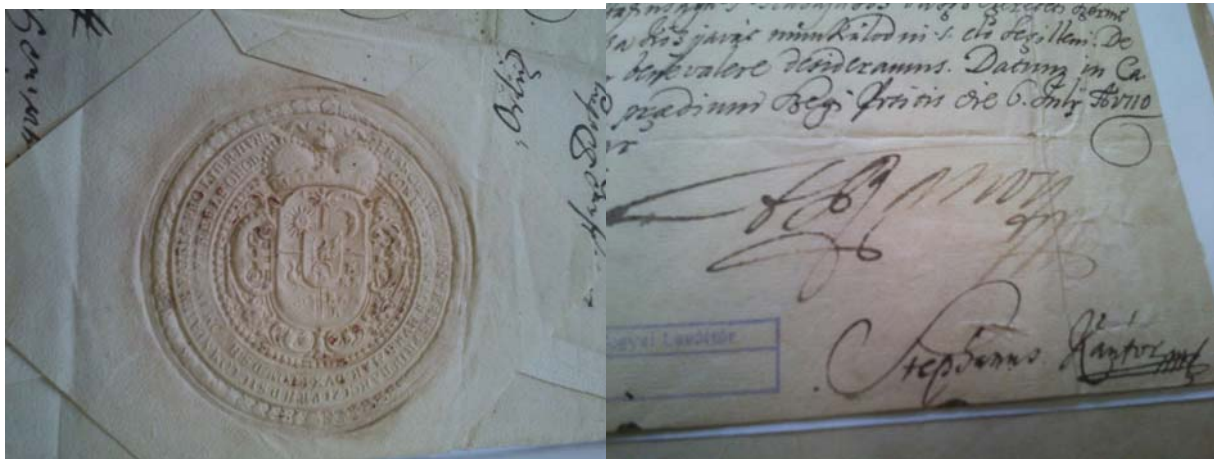
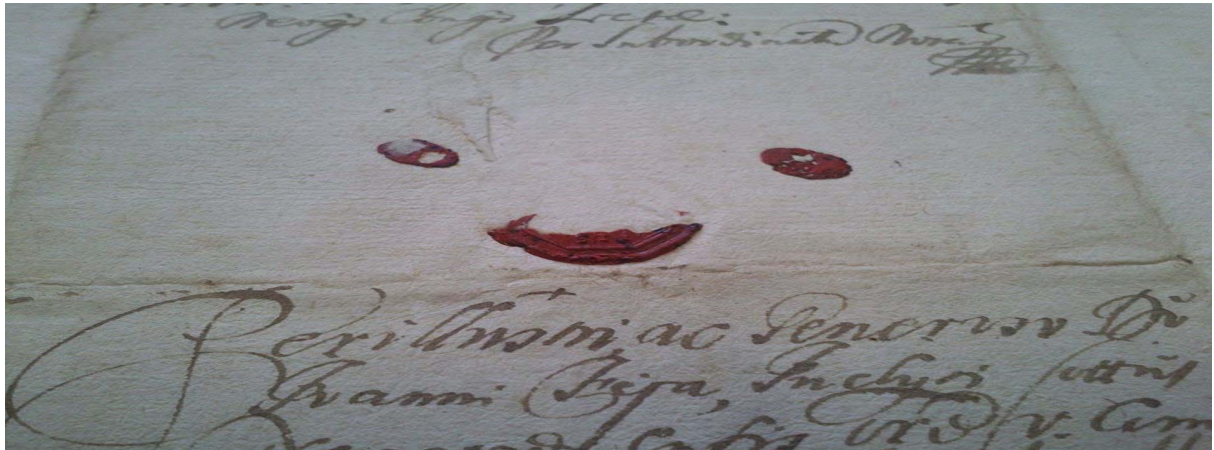

A levéltár raktárában kuriózumokkal a kezünkben

A levéltár restaurátorműhelyében betekinthettünk a régi iratok rekonstruálásának folyamatába. Megismerkedtünk a javításhoz szükséges eszközökkel: kézbe vehettük a száraz tisztításhoz szükséges speciális takarítóecseteket és rádiókat, megérintettük a lehetővékony restaurátorpapírokat. A restaurálás munkafolyamatának két kisebb lépését végig is nézhettük. Először egy szakadt irat japánpapírral való megerősítését és kipótlását figyelhettük meg, majd a portalanítási folyamaton már átesett irat fertőtlenítési, savtalanítási és mosási fázisának egy részét mutatta be nekünk a restaurátor. Ez a munkafázis időben hosszadalmas, így mi csupán az áztatást kísérhettük figyelemmel. Megismerkedtünk továbbá a restauráció előírásaival és szabályaival. Megtudtuk, hogy a hiányzó szövegrész nem pótolható, csak a papír egészíthető ki eredeti méretére, a szöveget eredeti állapotában kell hagyni.

A kutatóteremben tartott szemináriumi foglalkozás keretein belül mindannyian megismerkedhettünk egy-egy levéltári tárolódoboz sokszínű tartalmával. Az 1600-as és az 1700-as évek anyagában számos érdekességgel találkoztunk. Kezünkbe vehettük és megcsodálhattuk például II. Rákóczi Ferenc fejedelem sajátkezű aláírását és díszes, dombornyomásos pecsétjét is.

Utolsó állomásunk a Nógrádi Történelmi Múzeum Bányászati Kiállítóhelye, a Salgótarjáni Bányamúzeum volt, mely Európa második, Magyarország első természetes, földalatti szénbányászati múzeuma.

A föld feletti kiállítótermekben a bányászélet érdekes dokumentumaival és tárgyi emlékeivel ismerkedtünk meg. A bányamúzeum látogatói az egykori bányakolónia tagjainak hétköznapijaiba is betekinhetnek az akna bejárata melletti, nemrég felújított épületben, ahol egykoron bányamunkás-családok laktak, olykor egyszerre több család is. A felújított épületben ma bányagép-modelleket, egykori viseleti és használati eszközöket láthatunk. A lármafát, az ún. klopacskát megszólaltatva szállt alá csoportunk a József lejtős aknába, ahogyan azt egykor a bányamunkások is tették. Vezetőnknek köszönhetően megtudtuk, hogyan alakult ki a bánya, bepillantást nyerhettünk a szénbányászat folyamatába, s egy pillanatra mi is átérezhettük, milyen volt a bányász veszélyekkel teli mindennapja, megtapasztalhattuk e földalatti világ csodáit. Látogatásunk végén megatódva, a bányászok emléke előtt tisztelegve elénekeltük a bányászhimnuszot.

Készítette: Budai Tímea, Major Ágnes és Vitéz Ágnes